

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
algtekst-terviktekst
07.04.2017
Hetkel kehtiv
RT I, 28.03.2017, 12

Nätsi-Võlla looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 24.03.2017 nr 66

Määrus kehtestatakse [looduskaitseaduse](#) § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Ala kaitse alla võtmine ja kaitse-eesmärk

(1) Looduskaitsealana võetakse kaitse alla Pärnu maakonnas Audru vallas Soeva, Aruvälja, Soomra, Eassalu, Kõima ja Kärbu külas, Tõstamaa vallas Kiraste, Männikuste, Ermistu ja Alu külas ning Koonga vallas Peantse, Kalli ja Palatu külas asuv ala, mille nimeks saab Nätsi-Võlla looduskaitseala² (edaspidi *kaitseala*).

(2) Kaitseala kaitse-eesmärk on:

- 1) kaitsta ja taastada väärtuslikke soo- ja metsaökosüsteeme ja niidukooslusi ning kaitsealuste liikide elupaiku ja kasvukohti;
- 2) kaitsta ja taastada elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas: huumustoitelised järved ja järvikud (3160)³, liigirikkad niidud lubjavesel mullal (6270*), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), puisniidud (6530*), rabad (7110*), rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodumetsad (9010*), vanad laialehised metsad (9020*), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*);
- 3) kaitsta neid liike ja nende elupaiku, keda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25) nimetab I lisas: niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*), väikepistrik (*Falco columbarius*), kassikakk (*Bubo bubo*), tutkas (*Philomachus pugnax*), rohunepp (*Gallinago media*), laululuik (*Cygnus cygnus*), teder (*Tetrao tetrix*), väike-kärbsenäpp (*Ficedula parva*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), händkakk (*Strix uralensis*), öösorr (*Caprimulgus europaeus*), musträhn (*Dryocopus martius*), hallpea-rähn (*Picus canus*), valgeselg-kirjurähn (*Dendrocopos leucotos*), rüüt (*Pluvialis apricaria*), soo-loorkull (*Circus pygargus*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), mudatilder (*Tringa glareola*) ja sookurg (*Grus grus*);
- 4) kaitsta direktiivi 2009/147/EÜ I lisas nimetatata rändlinnuliike ning nende elupaiku. Need liigid on piilpart (*Anas crecca*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), sõtkas (*Bucephala clangula*), tuttvart (*Aythya fuligula*), rabapüü (*Lagopus lagopus*), väike-koovitaja (*Numenius phaeopus*), mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*), kiivitaja (*Vanellus vanellus*) ja suurkoovitaja (*Numenius arquata*);
- 5) kaitsta kaitsealust linnuliiki hallõgijat (*Lanius excubitor*);
- 6) kaitsta järgmisi kaitsealuseid taimeliike ja nende kasvukohti: kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*), soohiilakas (*Liparis loeselii*), sookäpp (*Hammarbya paludosa*), jumalakäpp (*Orchis mascula*), eesti soojumikas (*Saussurea alpina* ssp. *estonica*), kuninga-kuuskjalg (*Pedicularis sceptrum-carolinum*), laialehine neiuvaip (*Epipactis helleborine*), harilik käoraamat (*Gymnadenia conopsea*), suur käöpõll (*Listera ovata*), pruunikas pesajuur (*Neottia nidus-avis*), vööthuul-sõrmkäpp (*Dactylorhiza fuchsii*), kahkjaspunane sõrmkäpp (*Dactylorhiza incarnata*), kahelehine käokeel (*Platanthera bifolia*), soo-neiuvaip (*Epipactis palustris*), siberi võhumõök (*Iris sibirica*), harilik porss (*Myrica gale*) ja harilik ungrukold (*Huperzia selago*).

(3) Kaitseala maa- ja veela jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele kuueks sihtkaitsevööndiks.

(4) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses ettenähtud erisustega.

§ 2. Kaitseala piir

Kaitseala välis- ja vööndite piir on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendused

Määruse seletuskirjas⁵ on esitatud põhjendused:

- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;
- 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
- 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
- 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiri kulgemise kohta;
- 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk Kaitseala kaitsekord

§ 5. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud ja kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on kuus sihtkaitsevööndit:

- 1) Nätsi-Võlla sihtkaitsevöönd;
- 2) Salusaarte sihtkaitsevöönd;
- 3) Soeva sihtkaitsevöönd;
- 4) Männikuste sihtkaitsevöönd;
- 5) Palatu sihtkaitsevöönd;
- 6) Tuuraste sihtkaitsevöönd.

§ 6. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

(1) Nätsi-Võlla sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on sooökosüsteemide looduslikkuse säilitamine ja taastamine ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on huumustoitelised järved ja järvikud, rabad, nokkheinakooslused, siirde- ja õõtsiksood, liigirikkad madalsood, vanad loodusmetsad, vanad laialehised metsad, soostuvad ja soo-lehtmetsad ning siirdesoo- ja rabametsad.

(2) Salusaarte sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on sooökosüsteemide looduslikkuse säilitamine ja taastamine ning kaitsealuste liikide, kaljukotka ja merikotka, elupaikade kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on rabad, nokkheinakooslused, siirde- ja õõtsiksood, vanad loodusmetsad, soostuvad ja soo-lehtmetsad ning siirdesoo- ja rabametsad.

(3) Soeva, Tuuraste, Männikuste ja Palatu sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on soo- ja metsaökosüsteemide ning poollooduslike koosluste kaitse ja taastamine ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse. Kaitstavad elupaigatüübid on liigirikkad niidud lubjavesel mullal, aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud, puisniidud, vanad loodusmetsad, vanad laialehised metsad, soostuvad ja soo-lehtmetsad ning siirdesoo- ja rabametsad.

§ 7. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida ning korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal, välja arvatud § 9 lõike 1 punktis 3 sätestatud ajal Salusaarte sihtkaitsevööndis.

(2) Telkimine ja lõkketegemine on kaitsealal lubatud kohas, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud.

(3) Kaitsealal on lubatud kuni 15 osalejaga rahvaürituse korraldamine. Enam kui 15 osalejaga rahvaürituse korraldamine on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul.

(4) Kaitsealal on lubatud jahipidamine, välja arvatud linnujaht ja jahipidamine § 9 lõike 1 punktis 3 sätestatud ajal Salusaarte sihtkaitsevööndis.

(5) Kaitsealal on lubatud sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine teedel ning jalgratastega sõitmine radadel. Muudel juhtudel on väljaspool teid ja radu sõitmine lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning kaitse-eeskirjaga lubatud töödel.

(6) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud:

- 1) Soeva, Männikuste ja Palatu sihtkaitsevööndis poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu säilitamiseks ja taastamiseks vajalik tegevus;
- 2) koosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;
- 3) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks ja taastamiseks vajalik tegevus;
- 4) loodusliku veerežiimi taastamine;
- 5) olemasolevate ehitiste, sealhulgas teede ja radade hooldustööd;
- 6) olemasolevate maaparandussüsteemide eesvoolude hooldustööd.

§ 8. Vajalik tegevus

(1) Soeva, Männikuste ja Palatu sihtkaitsevööndis on poollooduslike koosluste esinemisaladel nende liigikoosseisu säilitamiseks vajalik rohu niitmine, loomade karjatamine ning puu- ja põõsarinde harvendamine ulatuses, mis tagab koosluste väärtuste säilimise ja suurenemise.

(2) Kaitseala metsa- ja sookoosluste loodusliku veerežiimi taastamiseks on vajalik kraavide sulgemine.

§ 9. Keelatud tegevus

(1) Kaitsealal on keelatud, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) inimeste viibimine Salusaarte sihtkaitsevööndis 15. veebruarist kuni 31. juulini, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel;
- 4) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud tehnovõrgurajatise püstitamine või kaitseala ja kaitsealal paikneva kinnistu tarbeks rajatise püstitamine kaitseala valitseja nõusolekul.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) lubada ehitada ehitusteatis kohustusega või ehitusloa kohustuslikku ehitist;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatis;
- 8) jahiulukeid lisaõota.

§ 10. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

3. peatükk Lõppsätted

§ 11. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 12. Määruse kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 30. aprilli 2004. a määrus nr 177 „Nätsi-Võlla looduskaitseala kaitse-eeskiri” tunnistatakse kehtetuks.

§ 13. Määruse muutmine

Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määruses nr 154 „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas” tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 1 lõike 1 punkt 22 tunnistatakse kehtetuks;

2)määruse lisas esitatud Nätsi-Võlla hoiuala kaart tunnistatakse kehtetuks.

§ 14. Menetluse läbiviimine

Määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 28. mai 2015. a käskkirjaga nr 511 algatatud haldusmenetluses. Menetluse ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas.

§ 15. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹EÜ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25).

²Kaitseala on moodustatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 11. juuli 1957. a määrusega nr 242 botaanilis-zooloogilise keeluala Nätsi raba, Eesti NSV Ministrite Nõukogu 25. mai 1981. a määrusega nr 340 moodustatud Nätsi-Võlla sookaitseala, Pärnu Linna TSN Täitevkomitee 12. septembri 1958. a otsusega nr 376 kaitse alla võetud kuldkinga kasvuala ning Pärnu Rajooni TSN Täitevkomitee 5. veebruari 1964. a otsusega nr 26 kaitse alla võetud kuldkinga kasvuala põhjal ja Vabariigi Valitsuse 30. aprilli 2004. a määrusega nr 177 „Nätsi-Võlla looduskaitseala kaitse-eeskiri” kaitse alla võetud Nätsi-Võlla looduskaitseala ning Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määrusega nr 154 „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas” kaitse alla võetud Nätsi-Võlla hoiuala põhjal.

Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 2 alapunktist 262 kuulub kaitseala Nätsi-Võlla loodusala koosseisu ja punkti 1 alapunktist 36 Nätsi-Võlla linnuala koosseisu, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade kohta kehtivaid erisusi. Rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsiooni artikli 2 lõike 1 kohaselt on kaitseala rahvusvahelise tähtsusega märgala (Ramsari ala).

³Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴Kaitseala välis- ja võõndite piir on kantud määruse lisas esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (register.keskkonnainfo.ee) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

⁵Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee.

Jüri Ratas
Peaminister

Marko Pomerants
Keskkonnaminister

Heiki Loot
Riigisekretär

[Lisa Nätsi-Võlla looduskaitseala \(Leht 1\)](#)

[Lisa Nätsi-Võlla looduskaitseala \(Leht 2\)](#)